

Lapse arengu hinnang lapsevanema poolt (PARCA-R)

(Parent Report of Children's Abilities-Revised)

Lapsevanemana on teil hea ülevaade, mida teie laps suudab või ei suuda teha. Allpool on toodud teatud hulk tegevusi. Palun märkige, kas teie laps suudab neid teha või mitte. Kui te olete näinud oma last mainitud tegevust (või midagi sarnast) tegemas, siis märkige ristiga ruut JAH. Kui teate, et teie laps ei saaks sellega hakkama, siis märkige ristiga ruut EI. Kui te ei ole kindel, kas teie laps suudab seda teha või mitte, märkige ristiga ruut EI TEA. **Palun vastake kõigile küsimustele.**

Pidage meeles, et küsimused puudutavad 18 kuu kuni 4 aasta vanuseid lapsi. Mõned tegevused võivad teie lapse jaoks olla lihtsad, teised aga keerulised. Enamik teie lapsega sama vanasid lapsi ei suuda mõnda toodud tegevust teha.

	JAH	EI	EI TEA
1 Kas teie laps imiteerib teie tegevust, näiteks kallistab kaisukaru? (Kui te ei ole kindel, siis tehke proovi – kallistage kaisukaru, ulatage see siis lapsele ja öelge näiteks nüüd kallista sina karu)	☐	☐	☐
2 Kui te peidate mänguasja lapse nähes, kas ta hakkab seda otsima ja leiab selle üles? (Tehke proovi – katke väike mänguasi riidetüki või tassiga ja vaadake, kas ta leiab mänguasja.)	☐	☐	☐
3 Kas teie laps suudab asetada lihtsa pusletüki, nt ruudu või looma õigele kohale?	☐	☐	☐
4 Mõnel mänguasjal on avaused või augud eri kujuga, nt ringi-, kolmnurga- või tähekuju. Kas teie laps suudab asetada kujundid õigetesse avaustesse?	☐	☐	☐
5 Kas teie laps suudab laduda kaks väikest klotsi või mänguasja üksteise otsa?	☐	☐	☐
6 Kas teie laps suudab ise kokku panna pusle või muu sarnase mänguasja, kus tükke peab kokku sobitama?	☐	☐	☐
7 Kui jah, siis kas laps suudab seda teha kümnet tükki (või rohkem tükke) sisaldava puslega?	☐	☐	☐
8 Kas teie laps suudab teha paberile märgi rasvakriidi, pliiatsi või kriidi otsaga?	☐	☐	☐
9 Kas teie laps suudab joonistada paberile enam-vähem sirge joone?	☐	☐	☐
10 Kas teie laps pöörab või proovib pöörata raamatulehti ükshaaval?	☐	☐	☐

For further information about the Estonian version of the PARCA-R questionnaire, please contact:

Heili Varendi; Email: heili.varendi@ut.ee

		JAH	EI	EI TEA
11	Kas teie laps kujutab ette, et mingi asi, nt klots, on mingi muu asi, nt auto või telefon?	☐	☐	☐
12	Kas teie laps suudab ise laduda kolm väikest klotsi või mänguasja üksteise otsa?	☐	☐	☐
13	Kas teie laps mängib millegi tegemist? Näiteks hobusega ratsutamist või tee keetmist?	☐	☐	☐
14	Kas teie laps suudab lükata põrandal autot nii, et auto rattad on vastu põrandat?	☐	☐	☐
15	Kas teie laps vaatab huviga raamatus olevaid pilte?	☐	☐	☐
16	Kas teie laps osutab raamatus olevatele piltidele?	☐	☐	☐
17	Kas teie laps proovib matkida teie tegevusi, nt segada tassis lusikaga?	☐	☐	☐
18	Kas teie laps suudab ise laduda üksteise otsa seitse väikest klotsi või mänguasja?	☐	☐	☐
19	Kas teie laps osutab või näitab, kus on inimesed või asjad, kui te küsite kus lamp on?, kus issi on?, kus Mõmmi on?	☐	☐	☐
20	Kas teie laps kujutab oma tegevuses, et kaks nukku mängivad koos või räägivad teineteisega või üks toidab teist?	☐	☐	☐
21	Kas teie laps mängib imiteerimismänge koos teise lapsega, kehastudes kellekski teiseks, nt emmeks, issiks, politseinikuks või medõeks?	☐	☐	☐
22	Kas teie laps mängib koos teise lapsega mingit mängu, kus midagi tehakse kordamööda?	☐	☐	☐
23	Kas teie laps imiteerib mingit tegevust kohe (mõne minuti jooksul) pärast selle nägemist?	☐	☐	☐
24	Kas teie laps suudab tuua teisest toast mingi asja, nt mänguasja, kui te seda palute?	☐	☐	☐
25	Kas teie laps teab, kus on asjade koht, näiteks et tema mänguasjad käivad kasti?	☐	☐	☐
26	Kas teie laps hoiab omal algatusel alles või paneb hilisemaks söömiseks kõrvale küpsise (või mõne suupiste)?	☐	☐	☐
27	Kas olete näinud, et teie laps kogub enne mängima hakkamist kokku kolm või enam mänguasja?	☐	☐	☐

For further information about the Estonian version of the PARCA-R questionnaire, please contact:

Heili Varendi; Email: heili.varendi@ut.ee

		JAH	EI	EI TEA
28	Kas olete näinud, et teie laps ise sorteerib asjad (klotsid, muud mänguasjad) rühmadesse või hunnikutesse?	☐	☐	☐
29	Kui teie laps soovib midagi, milleni ta ei ulatu, kas ta läheb ja toob tooli või kasti, millele seista?	☐	☐	☐
30	Kui teie laps kasutab telefoni või mängib sellega, kas ta räägib mikrofoni, mitte kuularisse?	☐	☐	☐
31	Kui teie laps joo tassist, kas ta paneb selle maha ettevaatlikult, et mitte jooki maha loksutada?	☐	☐	☐
32	Kas teie laps proovib pöörata uksepinke ja korke või keerata purkidelt kaasi maha või peale?	☐	☐	☐
33	Kas teie laps tunneb peeglisse vaadates ennast ära?	☐	☐	☐
34	Kas teie laps kasutab oma nimetissõrme (esimest sõrme), et osutada teda huvitavale asjale?	☐	☐	☐

For further information about the Estonian version of the PARCA-R questionnaire, please contact:

Heili Varendi; Email: heili.varendi@ut.ee

Mida su laps oskab ütelda?

1. Palun märkige ära kõik sõnad, mida olete kuulnud oma last ütlevat. Kui laps hääldeb mõnd sõna teisiti (nt. "naan" "banaani" või "maabu" "raamatu" asemel), tehke ikkagi märges.

Pidage silmas, et see sõnade loetelu on vaid väike valik ning teie laps võib teada paljusid teisi sõnu, mida siin loetelus ei ole.

☐ Ai-ai	☐ Kurk	☐ Lamp	☐ A-daa/Tšau	☐ Kuum/tuli
☐ Auh-auh	☐ Mahl	☐ Lill	☐ Ei	☐ Külme
☐ Miau/näu	☐ Muna	☐ Padi	☐ Jah	☐ Märg
☐ Mää-mää	☐ Piim	☐ Tass	☐ Tere	☐ Otsas
☐ Oi-oi	☐ Sai	☐ Tekk	☐ Aitama	☐ Suur
☐ Hobune	☐ Supp	☐ Kapp	☐ Andma	☐ Valus
☐ Kala	☐ Õun	☐ Maja	☐ Hüppama	☐ Väike
☐ Karu	☐ Jope	☐ Tool	☐ Istuma	☐ Homme
☐ Kass	☐ Kingad	☐ Uks	☐ Jooma	☐ Öö
☐ Koer	☐ Müts	☐ Vann	☐ Joonistama	☐ Mina (ise)
☐ Lind	☐ Sokid	☐ Voodi	☐ Kallistama	☐ Minu
☐ Auto	☐ Jalg	☐ Auk	☐ Kiikuma	☐ See
☐ Buss	☐ Käsi	☐ Kiik	☐ Kukkuma	☐ Sina
☐ Lennuk	☐ Kõrv	☐ Kodu	☐ Laulma	☐ Kus
☐ Nukk	☐ Naba	☐ Pood	☐ Mängima	☐ All
☐ Raamat	☐ Nina	☐ Puu	☐ Nutma	☐ Maha
☐ Pall	☐ Silm	☐ Vihm	☐ Pesema	☐ Siin
☐ Banaan	☐ Suu	☐ Tita	☐ Sööma	☐ Palju
☐ Komm	☐ Kamm	☐ Tädi	☐ Katki	☐ Üks
☐ Kook	☐ Kell	☐ Vanaema	☐ Kinni	☐ Ja

The Estonian version of the PARCA-R Language Scale contains scales from the Estonian-language short version of MacArthur-Bates Communicative Development Inventory: Words and Sentences. Reference: Urm, A. & Tulviste, T. (2021). Toddlers' early communicative skills as assessed by the short form version of the Estonian CDI-II. Journal of Speech, Language, and Hearing Research. 64 (4), pp.1303-1315. For more information please email: Tiia.Tulviste@ut.ee; Ada.Urm@ut.ee

2. Soovime teada, kuidas Teie laps kasutab sõnu, mis ta oskab ütelda. Palun märkige iga järgneva küsimuse juures ära üks vastuse variant (sageli, mõnikord, veel mitte), mis kõige paremini iseloomustab seda, kuidas Teie laps kasutab nimetatud sõnu.

Palun pidage silmas, et need küsimused on ette nähtud kuni 4 aasta vanustele lastele. Paljud Teie lapse eakaaslased ei oska öelda mõnda allpool kirjutatud sõna või lauset.

	SAGELI	MÕNIKORD	VEEL MITTE
A1 Kas Teie laps räägib vahel asjadest või sündmustest, mida ta on hiljuti näinud? Näiteks laps, kes käis eelmisel nädalal sünnipäeval, võib öelda "tort", "külaline" või "kingitus".	☐	☐	☐
A2 Kas Teie laps räägib millestki, mis leiab aset tulevikus? Näiteks ütleb "põrr-põrr" enne kui Te autoga sõitma lähete või "kiik" enne kui hakkate minema parki??	☐	☐	☐
A3 Kas Teie laps räägib vahel asjadest või inimestest, keda ennast kohal ei ole? Näiteks küsib mõne mänguasja kohta, mis on mujal või inimese kohta, keda ei ole kohal?	☐	☐	☐
A4 Kas Teie laps saab aru, kui te küsite temalt millegi kohta, mis ei ole parajasti nägemisulatuses? Näiteks kas laps läheb magamistoast mängukaru tooma, kui Te küsite temalt: "Kus on mõmmi?".	☐	☐	☐
A5 Kas Teie laps teab, kelle oma mingi asi on? Näiteks võib laps osutada ema kingale ja öelda "emme".	☐	☐	☐
A6 Kas Teie laps on hakanud juba sõnu kokku panema, näiteks "Tita kommi" või "Issi tuli"?	☐	☐	☐

Kui vastasite punktis A6 "Mõnikord" või "Sageli", siis palun vastake ka küsimusele nr. 3

The Estonian version of the PARCA-R Language Scale contains scales from the Estonian-language short version of MacArthur-Bates Communicative Development Inventory: Words and Sentences. Reference: Urm, A. & Tulviste, T. (2021). Toddlers' early communicative skills as assessed by the short form version of the Estonian CDI-II. Journal of Speech, Language, and Hearing Research. 64 (4), pp.1303-1315. For more information please email: Tiia.Tulviste@ut.ee; Ada.Urm@ut.ee

3. Igast järgnevast lausepaarist – A ja B - palun märkige see lause, mis kõlab kõige sarnasemalt sellele, kuidas Teie laps praegu räägib, isegi kui ta ei kasuta täpselt sama lauset. Kui Teie laps ütleb veel keerulisemaid lauseid kui need 2 näidet, siis palun märkige ära teine lause, tähistusega B.

A7		A8		A9	
A	☐	Ma annan	A	☐	Nuku on maja sees
B	☐	Ma annan poisile	B	☐	Nuku on majas
A10		A11		A12	
A	☐	Maha kukkus	A	☐	Tuppa tulla
B	☐	Nupud kukkusid maha	B	☐	Mina tulen tuppa
A13		A14		A15	
A	☐	Tahan kooki	A	☐	Tita käru
B	☐	Tahan kooki moosiga	B	☐	Tita kärusse
A16		A17		A18	
A	☐	Kiisu piima	A	☐	Ardo* ise segab
B	☐	Kiisu joob piima	B	☐	Mina ise segan
A	☐		A	☐	Onu auto
B	☐		B	☐	Onul on auto
A	☐		A	☐	Tädid
B	☐		B	☐	Tädid laulavad

* Lapse enda nimi

The Estonian version of the PARCA-R Language Scale contains scales from the Estonian-language short version of MacArthur-Bates Communicative Development Inventory: Words and Sentences. Reference: Urm, A. & Tulviste, T. (2021). Toddlers' early communicative skills as assessed by the short form version of the Estonian CDI-II. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*. 64 (4), pp.1303-1315. For more information please email: Tiia.Tulviste@ut.ee; Ada.Urm@ut.ee